

enkelt og ikke store Bestemmelser, men iøvrigt kunde man jo ganske vist gjerne gaa ind paa noget Saadant, hvis man blot kunde stole paa, at der saa fra alle Sider vises den fornødne Selvbeholdelse, saa at man, naar man stred til en Kodifikation, ikke optog alle Punkter til fornyet Prøvelse og Forhandling. Men i saa Henseende er der vistnok affrækkende Spor i denne Forsamling. Det ser saa uskyldigt ud at sige: Det og det ere vi alle enige om, det ville vi ikke røre ved, vi ville kun redigere det og indføre det i den nye Lov, men naar det kommer til Stykket, komme mange Ønsker, mange Begjæringer frem, som berede os store Banskigheder. Jeg vil minde om, hvorledes det gik med de smaa Paragrafer om Bærnepligten, som vare bleve en Konfessions af Hærlovens Vedtagelse. Efter at Hærløven var bleven vedtaget, var det klart, at det var blevet nødvendigt at foretage enkelte Forandringer i nogle Paragrafer af Bærnepligtsloven. Regjeringen forelagde et Lovudkast paa en 8 a 10 Paragrafer, jeg erindrer ikke, hvor mange, og der blev da sagt: Lad os skrive dem om og indføre dem i den hele Bærnepligtslov. Det kunne vi let blive enige om, men saa kom der pludselig fra et Medlem et Spørgsmaal frem, som i flere Aar veltede hele Sagens Afgjørelse og gjorde det umuligt at faae Loven ud. Det var nemlig Spørgsmaalet om Præsternes Bærnepligt, et hidtil ganske uopdaget Spørgsmaal. Saaledes kunde det ogsaa gaa paa dette Punkt. Man kunde let risikere, at der udviklede sig store Stridsæmner, som naar man ikke vilkaarlig, med Billie, havde draget dem frem, aldrig vilde være komne frem. Hermed skal jeg slutte.

Steenstrup: Jeg er overbevist om, at ingen som helst almindelig Beraadning kan hjælpe overfor den Mistro, som ærede Medlemmer faae ud af det foreliggende Lovforslags § 6. Det er jo en Tro, som ligger i Luften, altsaa, skal man rydde den bort, skal man komme med Kjendsgjerninger, og jeg skal derfor tillade mig at fremkomme med nogle faa Bemærkninger for at vise, at Mistanken om, at Ministeren tilsigter at give Sagsførerne en Fordel ved denne Lov, selvfølgelig ikke er berettiget, og at det ligesaa lidt er berettiget at sige, at Sagsførerne leve af Processer eller kunne leve af Processer. At det ikke er Ministeriets Hensigt, fremgaar klart af Loven, thi §§ 4, 7 og 8 gaa netop ud paa at bortrydde den store Anledning, der er til at trække Processer i Langdrag og skrive uhyre store Bind om Ingenting. Det er netop for at forhindre den vidtløftige Procedure, som er en Følge af Forligslagets daarlige Affattelse, at §§ 4, 7 og 8 ere indkomne i Loven; alle Findringer af den omtalte Natur falde for en stor Del bort ved disse Bestemmelser. Hvis Ministeriet altsaa begunstige Sagsførerne, vilde det ikke have forelagt Loven, og hvis Sag-

førerne, i alt Fald dem her i Thinget, ønskede, at Processerne skulde blive omftendelige og vidtløftige, maatte de tale imod §§ 4, 7 og 8. Nu er der imidlertid ingen Sagsfører, som har talt imod disse Paragrafer, og det fremgaar altsaa deraf, at det paa ingen Maade er Sagsførernes Ønske at faae Processerne forlængede eller deres Antal forøget. Men jeg skal tillade mig at henvise til Statistiken, hvoraf det paa en temmelig smaaende Maade bliver indlysende, hvor mange Sager det er, der ere bleve forligte, hvor Procuratorer have kunnet give Møde i Forligskommissionen. Det viser sig, at det er adskillige Procent flere end i de Sager, hvor Procuratorer ikke have kunnet give Møde. Men hvis ærede Medlemmer kunde faae Oplysning om — hvad de imidlertid ikke kunne faae — hvor mangfoldige Sager det er, som ere bleve forligte, forinden de kom til Forligskommissionen, vilde de faae et endnu større Tal at se. Men jeg gaar nu til selve Sagerne, og jeg vil da spørge, om de Herrer tro, at, naar det dreier sig om en betydelig Sag, man da gaar til Forligskommissionen uden i Forveien at have henvendt sig til en Sagsfører. Nei, det kan man være overbevist om. Altsaa med Hensyn til de store Sager kan man ikke holde Procuratorerne borte; en Mand gaar altid til en Sagsfører, naar det dreier sig om en betydelig Sag, der skal forliges, altsaa der er der ikke Tale om at holde Sagsførerne udenfor. Saa komne vi til de smaa Sager. Der vil jeg da drage den samme Grændse, som Lovgivningen har trukket, og sige, at smaa Sager ere saadanne, der dreie sig om under 100 Rbl., og jeg vil da spørge, hvor store Omkostninger tror de Herrer, at en saadan Sag kan bære? Jeg beder Dem dernæst holde den gamle Sætning for Dø, at et magert Forlig er bedre end en fed Proces, thi det er en Sætning, som taler til Fordel for Procuratorerne. Parterne miste for det Første ikke Noget ved, at Sagen forliges, men Procuratorerne miste heller ikke Noget derved, den, der mister Noget, er Staten. Hvad vil en Procurator i mindste Maade bryde sig om, at Staten ikke faar Gebjæhr derved, at der slutes Forlig, de Gebjæhrer nemlig, som betales for Rettergang, og som jo falde bort, naar Rettergang undgaaes. Naar en Procurator en Sag forligt for Forligskommissionen, hvorved hans Part slipper for Omkostningerne til Proces, Stempelpapir, Rettergang og Tidsspilde, saa gjør Procuratoren en god Gjerning. Dette er netop Tilfældet med de fleste Smaasager, thi Procuratorerne kunne slet ikke være tjente med at føre saadanne Smaasager til Proces, som ikke kunne bære Omkostningerne, idet hans Uleilighed ikke vil svare til Betalingen. Den Procurator, som skulde leve af at føre Smaasager, kunde ikke bestille Andet end at føre disse Smaasager, og saa kunde han endda ikke leve. De Herrer maa ikke tro, at en Pro-